

SLOVENSKÁ INŠPEKCIA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

Grösslingová 5, 81109 Bratislava

Číslo spisu

8391100222/6462/26/2022-12920/2022

Bratislava

11. 04. 2022

ROZHODNUTIE

Popis konania / Účastníci konania

Slovenská inšpekcia životného prostredia – ústredie, ako príslušný orgán podľa ustanovení § 9 a § 10 zákona č. 525/2003 Z. z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, rozhodujúc o odvolaní štátneho podniku LESY Slovenskej republiky, Námestie SNP 8, 957 66 Banská Bystrica, IČO: 36038351, proti rozhodnutiu Slovenskej inšpekcie životného prostredia – Inšpektorátu životného prostredia Bratislava č. 8391100222/254-7487 zo dňa 01.03.2022 podľa ustanovení § 58 a § 59 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov a ustanovení § 7 a § 9 zákona č. 150/2019 Z. z. o prevencii a manažmente introdukcie a šírenia invázných nepôvodných druhov a o zmene a doplnení niektorých zákonov vydáva toto rozhodnutie

Výrok

Slovenská inšpekcia životného prostredia – ústredie odvolanie účastníka konania, ktorým je štátny podnik LESY Slovenskej republiky, Námestie SNP 8, 957 66 Banská Bystrica, IČO: 36038351 zo dňa 08.02.2022 ZAMIETA a rozhodnutie Slovenskej inšpekcie životného prostredia, Inšpektorátu životného prostredia Bratislava, číslo: 8391100222/254-7487 zo dňa 01.03.2022, ktorým bola uložená pokuta vo výške 200 (slovom dvesto) eur podľa ustanovenia § 21 ods. 1 písm. b) zákona č. 150/2019 Z. z. o prevencii a manažmente introdukcie a šírenia invázných nepôvodných druhov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, POTVRDZUJE.

Odôvodnenie

I. Výkon kontroly, ktorým sa zistilo porušenie zákona – podklad pre začatie správneho konania prvostupňovým správnym orgánom

Inšpektorky Slovenskej inšpekcie životného prostredia, Inšpektorátu životného prostredia Bratislava, odboru inšpekcie biologickej bezpečnosti (ďalej len ako „Inšpekcia“), vykonali dňa 19.08.2021 u kontrolovanej osoby, ktorou je štátny podnik LESY Slovenskej republiky, Námestie SNP 8, 975 66 Banská Bystrica, IČO 36038351 (ďalej len „kontrolovaná osoba“ alebo „účastník konania“) štátny dozor zameraný na dodržiavanie ustanovení zákona č. 150/2019 Z. z. o prevencii a manažmente introdukcie a šírenia invázných nepôvodných druhov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o invázných druhoch“). Štátny dozor bol vykonaný na základe podnetu, v ktorom bolo mimo iné uvedené, že sa v chránenej krajinskej oblasti (ďalej len „CHKO“) Dunajské Luhy – Biskupické Luhy medzi Panským dielom a Ostrovom Kopáč nachádza veľké množstvo inváznej dreviny pajaseň. Inšpekcia obhliadkou parciel registra C KN č. 6250/11 a č. 6269/1 vedených na liste vlastníctva č. 542 v katastrálnom území Podunajské Biskupice (ďalej len „kontrolované parcely“) zaznamenala prítomnosť väčšieho počtu mladých jedincov inváznej nepôvodnej dreviny druhu pajaseň rastúcich pod elektrickým vedením. Kontrolované parcely sú podľa listu vlastníctva lesnými pozemkami, ktorých vlastníkom je Slovenská republika a správcom je účastník konania. Zistenia štátneho dozoru sú uvedené v Protokole o vykonaní štátneho dozoru č. 36/015/21/ID-P, č. RZ 31776/2021 zo dňa 11.10.2021 (ďalej len „protokol“). Vo vyjadrení k protokolu, ktoré bolo Inšpekcii doručené

dňa 18.10.2021, RZ č. 39347/2021 účastník konania uviedol, že Inšpekcia si pri výklade ustanovenia § 2 zákona o invázných druhoch neosvojila znenie druhej vety tohto ustanovenia, ktoré vymedzuje povinnosti vlastníka lesných pozemkov pri odstraňovaní invázných nepôvodných druhov; pričom lesný pozemok, elektrovod – OLP E 45, nie je uvedený ani v programe starostlivosti o les (ďalej len „PSL“) v rámci činnosti bežného obhospodarovania a ani akčný plán nie je vypracovaný. Prvá veta ustanovenia § 3 ods. 2 zákona o invázných druhoch, po bodkočiarke, určuje povinnosť odstraňovať invázne druhy užívateľovi pozemku, čo v prípade elektrovodu je podľa účastníka konania jeho správca a nie vlastník či obhospodarovateľ lesných pozemkov. Ďalej účastník konania vo vyjadrení uvádza, že Inšpekcii poskytol žiadosť Štátnej ochrany prírody Slovenskej republiky (ďalej len „ŠOP SR“) o súhlas na vstup na pozemky a výkon prác zameraných na zachovanie lúčneho, lesostepného charakteru, pričom budú v rámci opatrení vykonávať výrub náletových a invázných drevín, odstraňovanie invázných bylín. Ďalej uvádza, že zákon o invázných druhoch v ustanovení § 5 ods. 1 a 3 určuje ŠOP SR povinnosť viesť informačný systém a k dátumu výkonu štátneho dozoru v ňom neboli zaznamenané žiadne údaje týkajúce sa kontrolovanej lokality. Dňa 08.11.2021 bolo účastníkovi konania doručené oznámenie o skončení štátneho dozoru, RZ č. 41842/2021 zo dňa 05.11.2021, v ktorom Inšpekcia účastníkovi konania k jeho vyjadreniu k protokolu uviedla potrebné informácie interpretujúce relevantné údaje, a tak vysvetlila, že vo vyjadrení k protokolu neboli podané také námietky, ktoré by preukazovali nesprávnosť zistení štátneho dozoru.

II. Konanie prvostupňového správneho orgánu

Slovenská inšpekcia životného prostredia, Inšpektorát životného prostredia Bratislava (ďalej len „prvostupňový správny orgán“) ako príslušný orgán štátnej správy vo veciach v oblasti prevencie a manažmentu introdukcie a šírenia invázných nepôvodných druhov podľa ustanovenia § 7 ods. 1 písm. b) a ustanovenia § 9 písm. c) a písm. d) zákona o invázných druhoch a podľa zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“) začala správne konanie o inom správnom delikte a o nariadení opatrení na nápravu oznámením o začatí správneho konania RZ č. 238/2022, ktoré bolo účastníkovi konania doručené dňa 07.01.2022. Prvostupňový správny orgán v konaní vychádzal aj zo skutočnosti, že pozemok, na ktorom bol zistený výskyt invázneho nepôvodného druhu rastlín sa nachádza na území, kde platí 4. stupeň ochrany prírody. V súlade s ustanovením § 33 ods. 1 a ods. 2 správneho poriadku dal prvostupňový správny orgán účastníkovi konania možnosť pred vydaním rozhodnutia oboznámiť sa s podkladmi pre vydanie rozhodnutia nahliadnutím do príslušného administratívneho spisu a písomne sa vyjadriť k podkladom rozhodnutia a k spôsobu ich zistenia, prípadne navrhnúť ich doplnenie, resp. predložiť ďalšie dôkazové materiály, ktoré by mohli objasniť zistenie skutkovej podstaty veci. Dňa 18.01.2022 sa účastník konania oboznámil s podkladmi pre vydanie rozhodnutia a nahliadol do administratívneho spisu č. 8206/2021 a spisu č. 254/2022 (osobné údaje k nahliadnutiu sprístupnené neboli), o čom je vypracovaná Zápisnica o nazretí do spisu a o oboznámení s podkladmi rozhodnutia, RZ č. 1144/2022 zo dňa 18.01.2022, v ktorej účastník konania uviedol apel, aby sa problematika invázných druhov riešila systémovo cez akčné plány. Dňa 18.01.2022 účastník konania prvostupňovému správne mu orgánu doručil aj svoje vyjadrenie k správne mu konaniu, RZ č. 1515/2022, v ktorom uvádza, že prvostupňový správny orgán vychádza z nesprávneho právneho posúdenia celej veci tým, že v prípade lesných pozemkov prehliada fakt, že povinnosti odstraňovania invázných druhov z lesných pozemkov sa vzťahujú výhradne v rozsahu druhej vety ustanovenia § 3 ods. 2 zákona o invázných druhoch, pričom v PSL, čo sa týka elektrovodu OPL E45 vedeného ako lesný pozemok, nie je uvedená žiadna povinnosť na vykonanie akýchkoľvek opatrení, v rámci ktorých by bolo možné požadovať odstránenie invázneho druhu *Ailanthus altissima* a žiada prvostupňový správny orgán, aby uviedol, ktoré činnosti v rámci bežného obhospodarovania mali vykonať a na základe akého právneho predpisu. Uvádza, že nebol oboznámený ani vyzvaný na vykonanie žiadnych opatrení v rozsahu akčného plánu a vyzýva prvostupňový správny orgán, že ak disponuje vedomosťou o existencii akčného plánu nech doloží dôkaz ako predpoklad pre splnenie podmienok iného správneho deliktu zo strany účastníka konania. Žiada prvostupňový správny orgán, aby predložil dôkazy v akom rozsahu bolo zabezpečené financovanie vykonania opatrení akčného plánu na lesných pozemkoch a zdôrazňuje, že dal ŠOP SR súhlas na vykonanie manažmentových opatrení v lokalite Panský diel, vrátane likvidácie invázných druhov. Súčasne poukazuje na to, že prvostupňový správny orgán v rovnakej veci v rovnakej lokalite konal so subjektom Západoslovenská distribučná, a. s. (ďalej len „ZSD“), ktorému boli rozhodnutím č. 7685/36/2020-29191/2020 uložené opatrenia v súvislosti s predmetným inváznym druhom na danom území. Na základe uvedeného požiadal o zastavenie konania a deklaroval, že je pripravený z tejto lokality postupne odstraňovať invázne druhy postupom podľa Vyhlášky Ministerstva životného prostredia SR č. 450/2019 Z. z. ktorou sa ustanovujú podmienky a spôsoby odstraňovania invázných nepôvodných druhov (ďalej len „vyhláška“) za podmienky zabezpečenia finančných prostriedkov zo strany Ministerstva životného prostredia SR, ŠOP SR, resp. byť súčinný pri vykonávaní manažmentových opatrení vyplývajúcich zo súhlasu o

využívaní predmetných pozemkov ŠOP SR, ktorá sa zaviazala vykonávať manažmentové opatrenia prostredníctvom Bratislavského regionálneho ochranárskeho združenia (ďalej len „BROZ“).

Dňa 27.01.2022 bola prvostupňovému správne mu orgánu doručená Odpoveď na žiadosť o poskytnutie informácie, RZ č. 2827/2022 (ďalej len „odpoveď ZSD“), v ktorej ZSD okrem iného uviedla, že v roku 2021 na kontrolovaných parcelách nevykonávali odstraňovanie alebo okliesňovanie invázných druhov rastlín.

Dňa 01.02.2022 bola prvostupňovému správne mu orgánu doručená elektronicky a dňa 03.02.2022 listinne, RZ č. 3829/2022 odpoveď ŠOP SR so 4 prílohami (ďalej len „odpoveď ŠOP SR“), kde ŠOP SR okrem iného uviedla, že ŠOP SR na predmetných pozemkoch odstraňuje invázne druhy v spolupráci s BROZ v rámci projektu LIFE17 NAT/SK/000589 Obnova biotopov a druhov subpanónskych trávinnobylinných porastov. Pajaseň žliazkatý bol na uvedených parcelách nainjektovaný hubou *Verticillium nonalfalae*. Injektáž bola ukončená 30.08.2021. Na aplikáciu huby má BROZ povolenie od Ústredného kontrolného a skúšobného ústavu poľnohospodárskeho v Bratislave a určenie z odboru starostlivosti o životné prostredie Okresného úradu Bratislava.

Dňa 08.02.2022 prvostupňový správny orgán doručil účastníkovi konania upovedomenie o nových skutočnostiach, RZ č. 4141/2022 (ďalej len „upovedomenie“) a podľa ustanovenia § 33 ods. 2 správneho poriadku mu dal možnosť vyjadriť sa k novo získaným podkladom, k spôsobu ich zistenia s možnosťou navrhnuť ich doplnenie; ako prílohu k upovedomeniu zaslal účastníkovi konania aj odpoveď ZSD a odpoveď ŠOP SR s prílohami.

Dňa 14.02.2022, RZ č. 5236/2022 bolo prvostupňovému správne mu orgánu doručené vyjadrenie účastníka konania k novým skutočnostiach, v ktorom okrem iného uviedol, že v PSL nebola uvedená žiadna povinnosť na vykonanie akýchkoľvek opatrení, v rámci ktorých by bolo možné požadovať odstránenie invázneho druhu *Ailanthus altissima* v časti elektrovodu E45 vedeného ako lesný pozemok. Ďalej uviedol, že napriek tomu, že mu z PSL v rámci bežného obhospodarovania nevyplýva žiadna priama povinnosť odstrániť invázne druhy, nebol v konaní nečinný a uzavrel na vykonanie činnosti odstránenia invázných druhov dohodu so ŠOP SR (BROZ), ako aj komunikoval v danej veci so ZSD. Z uvedeného vyplýva, že odstránenie invázných druhov bude vykonané/ukončené v reálnom čase či už „dohodármi“ ŠOP SR alebo dodávateľmi ZSD. Ďalej uvádza, že keďže zákon o invázných druhoch nestanovuje striktné dokedy majú byť práce vykonané, majú za to, že ak v čase štátneho dozoru neboli práce ukončené, nedošlo k porušeniu platnej legislatívy. Ak je činnosť viazaná na činnosť bežného obhospodarovania, bude vykonaná v čase realizácie bežného obhospodarovania. Účastník konania navrhol prvostupňovému správne mu orgánu konanie zastaviť, pretože podľa jeho názoru odpadol dôvod konania.

Prvostupňový správny orgán dňa 03.03.2022 doručil účastníkovi konania svoje rozhodnutie, ktorým mu uložil pokutu podľa ustanovenia § 21 ods. 1 písm. b) zákona o invázných druhoch vo výške 200 eur (slovom dvisto eur) za to, že neodstraňoval z kontrolovaných parciel invázne nepôvodné druhy drevín pajaseň žliazkatý (*Ailanthus altissima*).

III. Odvolanie účastníka konania

Účastník konania sa k podkladom rozhodnutia a k spôsobu ich zistenia vyjadril a aj sa voči tomuto rozhodnutiu v zákonnej lehote odvolal, pričom odvolanie má odkladný účinok. Prvostupňový správny orgán odvolaniu voči napadnutému rozhodnutiu nevyhovel a predložil ho odvolaciemu orgánu. Účastník konania žiada odvolací orgán, aby na základe údajov, ktoré uvádza vo svojom odvolaní, odvolací orgán napadnuté rozhodnutie v celom rozsahu zrušil podľa ustanovenia § 59 ods. 2 správneho poriadku.

Účastník konania vo svojom odvolaní uvádza, že napadnuté rozhodnutie je nezákonné a to jednak z dôvodu, že prvostupňový správny orgán nesprávne právne vec posúdil a tiež preto, že jeho rozhodnutie je nepreskúmateľné a arbitrálne pre nedostatok dôvodov. Podľa účastníka konania prvostupňový správny orgán napadnuté rozhodnutie neodôvodnil a preto je nepreskúmateľné. Zdôraznil, že vo všetkých svojich predošlých vyjadreniach upozorňoval prvostupňový správny orgán, že vychádza z nezákonného posúdenia stavu veci a síce, že v prípade lesných pozemkov sa povinnosti odstraňovania invázných druhov vzťahujú na užívateľa pozemkov len v rozsahu druhej vety ustanovenia § 3 ods. 2 zákona o invázných druhoch t.j.: Ak ide o výskyt invázných nepôvodných druhov rastlín uvedených v národnom zozname alebo v zozname Európskej únie na lesných pozemkoch, povinnosti podľa prvej vety plní obhospodarovateľ lesa pri činnostiach vykonávaných v rámci bežného hospodárenia v lesoch a pri

činnostiach vykonávaných v rámci plnenia opatrení určených akčným plánom (odkazuje tu na ustanovenie § 6 ods. 1 zákona o inváziách druhov) a uvádza, že:

1. Prvostupňový správny orgán nespochybniteľne deklaroval, že kontrolované parcely sú lesným pozemkom.
2. V PSL nebola uvedená žiadna povinnosť na vykonanie akýchkoľvek opatrení na kontrolovaných parcelách v rámci ktorých by bolo možné zákonným spôsobom vymáhať odstránenie invázneho druhu a odkazuje na ustanovenie § 40 zákona č. 326/2005 Z.z. o lesoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o lesoch“). Účastník konania uvádza, že PSL je jediný zákonný dokument na základe ktorého môže odborný lesný hospodár vykonávať akúkoľvek činnosť. Uvádza, že v napadnutom rozhodnutí prvostupňový správny orgán neuviedol ani žiadnu inú činnosť nevyplývajúcu z PSL, ktorú mal správca zo zákona vykonať a ktorú by zároveň bolo možné považovať za činnosť bežného obhospodarovania, v rámci ktorej by mal správca pozemkov podľa druhej vety ustanovenia § 3 ods. 2 zákona o inváziách druhov de jure odstrániť invázne druhy a nepreukázal vykonanie akejkoľvek činnosti realizovanej správcom v danej lokalite v minulosti (t.j. od nadobudnutia účinnosti zákona o inváziách druhov), ktorú by bolo možné považovať za bežné obhospodarovanie a v rámci ktorej by si správca nesplnil povinnosť vyplývajúcu z druhej vety ustanovenia § 3 ods. 2 zákona o inváziách druhov. Podľa názoru účastníka konania, ak by sa správca pozemkov stotožnil s právnym názorom prvostupňového správneho orgánu spôsobom, že povinnosť odstrániť invázny druh je nadradená povinnosti vykonať ju v rámci bežného obhospodarovania (ako uvádza zákon o inváziách druhov) išlo by výhradne o vykonanie odstránenia invázneho druhu mimo rámca bežného obhospodarovania, čo považuje za zákonne nekonformný výklad.
3. Tieto vady konania opakovane namietal počas výkonu štátneho dozoru a požadoval, aby mu prvostupňový správny orgán zdôvodnil, kde v PSL príp. v ktorej inej zákonnej úprave je uvedená akákoľvek povinnosť bežného obhospodarovania, na základe ktorej by mu vyplývala akákoľvek iná činnosť v súvislosti s ktorou by mohol a mal odstrániť invázne druhy do termínu štátneho dozoru. Uvádza, že mu to doteraz nebolo riadne a zrozumiteľne zdôvodnené. Podľa účastníka konania, namiesto predloženia dôkazov sa prvostupňový správny orgán obmedzil na deklaratívne všeobecné konštatovanie o nebezpečnosti invázií druhov a potrebe ich likvidovania. Upozorňuje, že toto konštatovanie nepovažuje za zákonný dôvod vyžadovania povinnosti na ktorú podľa neho nemá prvostupňový správny orgán zákonný dôvod. Z napadnutého rozhodnutia podľa účastníka konania nie je vôbec zrejماً správna úvaha, akou sa prvostupňový správny orgán riadil pri vydaní rozhodnutia, ako sa vysporiadal s námietkami účastníka konania v predložených v konaní. Čo podľa neho jednoznačne zakladá vadu nepreskúmateľnosti napadnutého rozhodnutia.
4. Doteraz nebol oboznámený ani vyzvaný vykonať opatrenia v rozsahu akčného plánu podľa ustanovenia § 6 ods. 1 zákona o inváziách druhov, čo považuje za efektívnejší a systematickejší nástroj reálnej eradikácie invázií druhov, ako požadovanie činností, ktoré nespádajú do bežného obhospodarovania. Navyše pri nákladoch s tým spojených, ktoré pri správe pozemkov cca 800 tis. ha, náklady vysoko prevyšujú reálne možnosti účastníka konania.
5. V rámci dokazovania prvostupňový správny orgán nepredložil žiadny dôkaz ani o existencii akčného plánu podľa vyššie uvedeného bodu. Nebolo preukázané, v akom rozsahu bolo zabezpečené financovanie vykonania opatrení akčného plánu na lesných pozemkoch podľa ustanovenia § 6 ods. 4 zákona o inváziách druhov.
6. Svoj prístup k riešeniu vzniknutej problematiky účastník konania konzultoval aj so svojim zriaďovateľom, Ministerstvom pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, ktorý sa priamo s Ministerstvom životného prostredia SR podieľal na finálnej verzii znenia ustanovenia § 3 ods. 2 zákona o inváziách druhov. Zriaďovateľ mu potvrdil, že znenie ustanovenia § 3 zákona o inváziách druhov si účastník konania vykladá správne a prvostupňový správny orgán od neho vyžaduje v tomto prípade plnenie povinností bez opory v platnej legislatíve.
7. Účastník konania je toho názoru, že prvostupňový správny orgán mu vo svojom rozhodnutí nepredložil zákonné dôkazy zmocňujúce ho podľa čl. 2 ods. 2 a 3 Ústavy SR, podľa ustanovenia § 3 ods. 1 a 4 správneho poriadku na vymáhanie povinnosti a uloženie sankcie za porušenie zákona, prípadne ukladanie opatrení.
8. Má za to, že prvostupňový správny orgán napadnutým rozhodnutím porušil zákon a prekročil svoje právomoci, rozhodnutie založil na nedostatočne zistenom skutkovom stave, ale najmä na nesprávnom právnom posúdení, nakoľko pri rozhodovaní aplikoval nesprávne ustanovenia právnych predpisov vo vzťahu k účastníkovi konania, ako špecifickému subjektu. Poukazuje tiež, že napadnuté rozhodnutie trpí aj vadou nepreskúmateľnosti, nakoľko nie je vôbec zrejماً správna úvaha, akou sa SIŽP riadil pri vydaní rozhodnutia, ako sa vysporiadal s námietkami účastníka konania predloženými v konaní.

IV. Konanie odvolacieho orgánu

Slovenská inšpekcia životného prostredia – ústredie, správny orgán príslušný na konanie v druhom stupni podľa ustanovenia § 10 ods. 5 zákona č. 525/2003 Z. z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene

a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „odvolací orgán“) preskúmal napadnuté rozhodnutie v celom jeho rozsahu.

1. Dôkladne boli preskúmané registratúrne záznamy zaradené v predložených spisoch č. 8206/2021 a č. 254/2022.

Preskúmané registratúrne záznamy sú v registratúrnom systéme evidované pod registratúrnymi číslami, podľa ktorých odvolací orgán preskúmal aj procesnú stránku správneho konania a konania, ktoré mu predchádzalo:

Registratúrne záznamy zaradené v spise č. 8206/2021 o výkone kontroly, s registrovanými časovými údajmi:
RZ č. 41852/2021 Oznámenie o prešetrení podnetu doručené podávateľovi podnetu - Iniciatíva stráže prírody dňa 21.11.2021 a Slovenskej inšpekcii životného prostredia - ústredie 05.11.2021
RZ č. 41842/2021 Oznámenie o skončení štátneho dozoru doručené účastníkovi konania dňa 08.11.2021
RZ č. 41834/2021 E - mailom doručená plná moc 04.11.2021 a zaregistrovaná 05.11.2021
RZ č. 39902/2021 Žiadosť o predĺženie lehoty na vybavenie podnetu zo dňa 21.10.2021
RZ č. 39347/2021 Vyjadrenie účastníka konania k zisteniam štátneho dozoru č. 28631/2021/200 zo dňa 15.10.2021 a príloha Splnomocnenie pre Ing. Martina Matysa doručené v listinnej podobe dňa 18.10.2021
RZ č. 38167/2021 Doručenie Protokolu o vykonaní štátneho dozoru č. 36/015/21/ID-P spolu so Záznamom o zistených skutočnostiach RZ č. 8206/36/2021-30308/2021 účastníkovi konania na oboznámenie dňa 12.10.2021
RZ č. 38130/2021 E-mail - žiadosť o zakreslenie do mapy – odpoveď, doručený a zaregistrovaný 11.10.2021
RZ č. 38125/2021 E-mail - žiadosť o zakreslenie do mapy, odoslaný 7.10.2021, zaregistrovaný 11.10.2021
RZ č. 35382/2021 E-mailová komunikácia – zaslanie všeobecnej časti Programu starostlivosti o lesy zo dňa 10.09.2021; žiadosť inšpekcie o zaslanie časti textu z Programu starostlivosti o lesy, v ktorých sú spomenuté „invázne rastliny“ zo dňa 20.09.2021, zaslanie kópie právoplatného Rozhodnutia o schválení Programu starostlivosti o lesy zo dňa 21.09.2021; zaslanie kópie zoznamu chránených území a ochranných lesov Rača, Rusovce, Železná Studienka zo dňa 21.09.2021; zaslanie kópie vyjadrenia OÚ BA OSŽP k Programu starostlivosti o lesy a kópie záznamu z rokovania k vyjadreniu OSŽP zo dňa 21.09.2021; zaregistrovaná 23.9.2021
RZ č. 33604/2021 - Odpis registrovaného subjektu z registra právnických osôb a podnikateľov zo dňa 07.09.2021
RZ č. 31776/2021 Protokol o vykonaní štátneho dozoru č. 36/015/21/ID-P zo dňa 11.10.2021
RZ č. 31152/2021 Fotodokumentácia parcely č. 6250/11 a 6269/1 k. ú. BA – Podunajské Biskupice, zo dňa 19.08.2021, zaregistrované dňa 20.08.2021
RZ č. 31151/2021 Kópia žiadosti Štátnej ochrany prírody SR o súhlas so vstupom na pozemok a výkon prác zameraných na zachovanie priaznivého stavu biotopov európskeho a národného významu a kópia stanoviska účastníka konania k tejto žiadosti, prevzaté od účastníka konania dňa 19.08.2021, zaregistrované 20.08.2021
RZ č. 30370/2021 Zápis v spise o oznámení vykonania štátneho dozoru, spísaný dňa 20.08.2021
RZ č. 30308/2021 Záznam z miestneho šetrenia o zistených skutočnostiach na parcelách č. 6250/11 a 6269/1, k. ú. Podunajské Biskupice v listinnej podobe s fyzickými vlastnoručnými podpismi inšpektoriek a vyjadrením kontrolovanej osoby zo dňa 19.08.2021
RZ č. 30307/2021 Poverenie na výkon štátneho dozoru v listinnej podobe zo dňa 17.08.2021 s uvedeným dátumom začatia výkonu štátneho dozoru 19.08.2021, zaregistrované 16.08.2021
RZ č. 27731/2021 Príprava na vykonanie štátneho dozoru, zaregistrované dňa 26.07.2021
RZ č. 27722/2021 26.07.2021 Oznámenie o prijatí podnetu zo dňa 26.07.2021, doručené podávateľovi podnetu dňa 11.08.2021
RZ č. 27629/2021 E-mailom doručený podnet člena Stráže prírody - invázne dreviny v CHKO Dunajské Luhy, Biskupické Luhy - zo dňa 22.07.2021, doručený na Ústredie SIŽP 22.07.2021 a zaregistrovaný pod RZ č. 27347/2021, evidovaný v knihe podnetov Oddelenia kontroly pod č. 522/OK, v spise č. 7829/2021, odoslaný na IŽP Bratislava 22.07.2021 a pridelený na prešetrenie Odboru inšpekcie biologickej bezpečnosti dňa 26.07.2021; evidovaný v knihe podnetov IŽP Bratislava pod č. 321/2021

Registratúrne záznamy zaradené v spise č. 254/2022 s registrovanými časovými údajmi:
RZ č. 9326/2022 Upovedomenie účastníka konania o predložení odvolania voči Rozhodnutiu č. 8391100222/254-7487 odvolaciemu orgánu, doručené účastníkovi konania dňa 21.03.2022
RZ č. 9199/2022 Predkladacia správa k odvolaniu LESOV Slovenskej republiky, š. p. voči Rozhodnutiu č. 8391100222/254-7487 zo dňa 01.03.2022, doručená odvolaciemu orgánu dňa 18.03.2022
RZ č. 9067/2022 Odvolanie účastníka konania zo dňa 07.03.2022 voči Rozhodnutiu č. 8391100222/254-7487, doručené listinne prvostupňovému správne orgánu dňa 11.03.2022

RZ č. 7487/2022 Rozhodnutie o uložení pokuty č. 8391100222/254-7487 zo dňa 01.03.2022, doručené účastníkovi konania dňa 03.03.2022

RZ č. 5236/2022 Vyjadrenie účastníka konania k upovedomeniu o nových skutočnostiach doručené listinne prvostupňovému správne mu orgánu dňa 14.02.2022

RZ č. 4141/2022 Upovedomenie o nových skutočnostiach zo dňa 07.02.2022, doručené účastníkovi konania dňa 08.02.2022

RZ č. 3829/2022 Odpoveď od Štátnej ochrany prírody SR na žiadosť o poskytnutie informácií zo dňa 27.01.2022, doručená listinne prvostupňovému správne mu orgánu dňa 03.02.2022

RZ č. 3466/2022 Odpoveď od Štátnej ochrany prírody SR na žiadosť o poskytnutie informácií zo dňa 27.01.2022, doručená prvostupňovému správne mu orgánu dňa 01.02.2022

RZ č. 2827/2022 Odpoveď na žiadosť o poskytnutie informácií od Západoslovenskej distribučnej zo dňa 26.01.2022, doručená prvostupňovému správne mu orgánu dňa 27.01.2022

RZ č. 1943/2022 Žiadosť prvostupňového správne ho orgánu o poskytnutie informácie doručená Západoslovenskej distribučnej dňa 21.01.2022

RZ č. 1839/2022 Žiadosť prvostupňového správne ho orgánu o poskytnutie informácie doručená Štátnej ochrane prírody SR dňa 21.01.2022

RZ č. 1515/2022 Vyjadrenie účastníka konania k správne mu konaniu, prvostupňový správny orgán prevzal dňa 18.01.2022

RZ č. 1513/2022 Plná moc, listinný originál zo dňa 13.01.2022, prvostupňový správny orgán prevzal dňa 18.01.2022

RZ č. 1144/2022 Zápisnica o nazretí do spisu a o oboznámení s podkladmi rozhodnutia zo dňa 18.01.2022, vyhotovená v dvoch rovnopisoch, jeden z nich odovzdaný na mieste účastníkovi konania

RZ č. 238/2022 Oznámenie o začatí správne ho konania o správne m delikte a o nariadení opatrení na nápravu zo dňa 05.01.2022, doručené účastníkovi konania dňa 07.01.2022

2. K námietkam účastníka konania odvolací orgán uvádza:

- K námietke účastníka konania, že napadnuté rozhodnutie je nezákonné z dôvodu, že prvostupňový správny orgán nesprávne právne vec posúdil:

Premisou, východiskovou časťou úsudku, je ustanovenie § 3 ods. 2 zákona o invázných druhoch, ktoré stanovuje povinnosť odstraňovať invázne nepôvodné druhy a starať sa o pozemok tak, aby sa zamedzilo ich šíreniu. Ustanovenie § 3 zákona o invázných druhoch pozitívne vymedzuje aj povinné osoby, pričom zrejmy dôraz kladie na odborné kompetencie povinných osôb, napríklad užívateľ rybárskeho revíru má povinnosti z pozemku odstraňovať tie invázne druhy, ktoré sú rybami. Rovnako zákon o invázných druhoch chráni pred inváznymi nepôvodnými druhmi aj lesy. Obhospodarovateľ lesa má povinnosť za podmienok a spôsobom, ktoré ustanovuje vyhláška, odstraňovať z pozemku invázne nepôvodné druhy a starať sa o pozemok tak, aby sa zamedzilo ich šíreniu. Vyhláška uvádza, že invázne nepôvodné druhy rastlín je potrebné odstraňovať hneď v počiatočnom štádiu ich výskytu na lokalite; jedince druhov pajaseň žliazkatý (*Ailanthus altissima*) a javorovec jaseňolistý (*Negundo aceroides*), ktoré sú zdrojom semien, musia byť odstránené bezodkladne. Vyhláška uvádza aj to, že o spôsoboch odstraňovania invázných nepôvodných druhov rastlín rozhoduje aj charakter a situovanie stanovišťa a ohrozenosť a veľkosť lokality. V chránenej krajinskej oblasti, v ktorej platí 4. stupeň ochrany prírody, nepochybne pri činnostiach vykonávaných v rámci bežného hospodárenia v lesoch je potrebné vykonávať aj bezodkladné odstraňovanie invázných nepôvodných druhov rastlín. Okrem toho, že je to potrebné pre zachovanie chránených druhov, je to aj najhospodárnejší spôsob zabránenia šíreniu invázných nepôvodných druhov.

- K námietke účastníka konania, že napadnuté rozhodnutie je nezákonné, pretože je nepreskúmateľné a arbitrárne pre nedostatok dôvodov:

Všetky dôkazy, ktoré sú dôvodmi, teda podkladmi rozhodnutia sú registratúrnymi záznamami v spisoch, ktoré odvolací orgán preskúmal, sú riadne evidované a sú racionálne, prehľadne sú uvedené aj v odôvodnení napadnutého rozhodnutia. Sú formulované spôsobom, ktorý zodpovedá pravidlám logického, jasného vyjadrovania a spĺňajú gramatické, lexikálne aj stylistické hľadiská.

V odôvodnení je presne uvedený pozemok, na ktorom boli zistené invázne nepôvodné druhy drevín, aj vlastník, správca a aj obhospodarovateľ predmetného pozemku. V odôvodnení je uvedený aj dokument, podľa ktorého sú odborní zamestnanci účastníka konania usmernení k odstraňovaniu invázných nepôvodných druhov a v odôvodnení je zaznamenaná aj spolupráca na tejto činnosti so ŠOP SR, cit. :

„LESY SR, š. p. dali v roku 2018 na základe žiadosti ŠOP SR súhlas ŠOP SR na vstup na pozemky za účelom manažmentových opatrení do roku 2025 (31.12.2025 – koniec platnosti PSL). Inšpekcia už ale v protokole uviedla, že takýto súhlas pre ŠOP SR nezbavuje zodpovednosti správcu pozemku za odstraňovanie invázných druhov. ŠOP SR alebo ňou poverená osoba má oprávnenie z § 3 ods. 9 zákona č. 150/2019 Z. z. vstupovať na cudzí pozemok. Inšpekcia opätovne dodáva, že povolenie vstupu na pozemky nezbavuje povinnosti správcu pozemku za odstraňovanie invázných druhov, a ani nenahrádza zmluvu o zabezpečenie starostlivosti o pozemky v súvislosti s inváznymi druhmi. ŠOP SR alebo ňou poverená osoba môže v zmysle § 3 ods. 7 zákona č. 150/2019 Z. z. odstraňovať invázne druhy. Ale § 3 ods. 2 zákona č. 150/2019 Z. z. jasne ukladá povinnosť vlastníkom, správcom a užívateľom pozemkov odstraňovať invázne druhy.“

Prehľadne je v odôvodnení uvedené aj dodatočné dokazovanie so ŠOP SR a so ZSD, cit.:

„Inšpekcia v rámci začatého správneho konania vykonala dodatočné dokazovanie so ŠOP SR, ktorá inšpekcii uviedla, že Správa CHKO Dunajské luhy na predmetných pozemkoch odstraňuje invázne rastliny v spolupráci s BROZ. Injektáž hubou *Verticillium nonalfalfae* bola ukončená 30.08.2021.

Samotné odstránenie invázných druhov mali však vykonať LESY SR, š. p. ako správca pozemkov, resp. mali zabezpečiť, aby sa na danej lokalite tieto dreviny ani len nerozšírili. Nakoľko už došlo zo strany BROZ k likvidácii pajaseňa, inšpekcia nenariaduje LESOM SR, š. p. v zmysle § 21 ods. 8 v nadväznosti na § 16 ods. 15 zákona č. 150/2019 Z. z. vykonať opatrenia na zabezpečenie plnenia povinnosti vyplývajúcej z § 3 ods. 2 zákona č. 150/2019 Z. z..

Inšpekcia v rámci začatého správneho konania vykonala dodatočné dokazovanie aj s druhým subjektom – ZSD, a. s.. Inšpekcia rozhodnutím č. 7685/36/2020-29191/2020 zo dňa 23.11.2020 nariadila ZSD, a. s. podľa § 16 ods. 15 zákona č. 150/2019 Z. z. vykonať opatrenia na zabezpečenie plnenia povinností vyplývajúcich z § 3 ods. 1 zákona č. 150/2019 Z. z..

Samotnému rozhodnutiu predchádzal štátny dozor, ktorý inšpekcia vykonala dňa 16.07.2020 na základe upozornenia od ŠOP SR, ktorá upozorňuje na nevhodný manažment a s ním spojené šírenie invázných druhov pod elektrovodmi PP Panský diel a PR Gajc, ktoré vykonáva ZDS, a. s. a ním poverené osoby. ŠOP SR považuje za činnosť, v súvislosti s ktorou môže dôjsť k šíreniu invázných nepôvodných druhov do životného prostredia podľa § 3 ods. 1 zákona č. 150/2019 Z. z. aj činnosť držiteľa povolenia na podnikanie v energetike alebo ním poverenej osoby pri odstraňovaní a okliesňovaní stromov a iných porastov podľa § 11 ods. 1 písm. b) zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 251/2012 Z. z.“), pokiaľ sa táto činnosť vykonáva v spojení s druhmi, ktoré sú invázne, a to postupmi, ktoré v konečnom dôsledku napomáhajú ich šíreniu.

V zmysle § 11 ods. 1 písm. b) zákona č. 251/2012 Z. z.: Držiteľ povolenia alebo ním poverená osoba môže v nevyhnutnom rozsahu a vo verejnom záujme pri dodržaní podmienok ochrany životného prostredia odstraňovať a okliesňovať stromy a iné porasty, ktoré ohrozujú bezpečnosť alebo spoľahlivosť prevádzky energetických zariadení, ak tak po predchádzajúcej výzve neurobil ich vlastníkom; výzva musí byť vlastníkovi doručená podľa odseku 3.

Inšpekcia v rozhodnutí ZSD, a. s. uviedla, že ak sa pod elektrickými zariadeniami a v ich ochrannom pásme vyskytujú invázne dreviny pajaseň, je potrebné ich odstraňovať iba spôsobmi uvedenými vo vyhláske č. 450/2019 Z. z.. Pajaseň je potrebné likvidovať, nie orezávať. Inšpekcia tiež uviedla, že na porasty invázných bylín, ako zlatobyľ obrovská alebo zlatobyľ kanadská (zaznamenané inšpekciami v PR Gajc), ktoré nezasahujú do elektrického vedenia a neohrozujú prevádzku distribučnej sústavy sa nevzťahujú oprávnenia zo zákona č. 251/2012 Z. z. a ZSD, a. s. nie je vlastníkom, správcom, či užívateľom pozemku, preto nemá povinnosť tieto druhy odstraňovať.

ZSD, a. s. v rámci dodatočného dokazovania inšpekcii uviedla, že za účelom bezpečného a spoľahlivého prevádzkovania distribučnej sústavy je ZSD, a. s. oprávnená pri dodržaní podmienok ochrany životného prostredia odstraňovať a okliesňovať stromy a iné porasty. Touto činnosťou v súlade s ustanoveniami § 11 ods. 1 zákona č. 251/2012 Z. z. poverila ZDS, a. s. svojho dodávateľa, s ktorým uzavreli rámcovú dohodu. ZSD, a. s. inšpekcii uviedli, že oni, ani dodávateľia v roku 2021 v lokalite Panský diel na daných parcelách nevykonali odstraňovanie alebo okliesňovanie invázných druhov rastlín.“

V odôvodnení sú uvedené aj príslušné ustanovenia všeobecných právnych predpisov a ich vzťah ku povinnostiam účastníka konania, cit.:

„Z prvej vety § 3 ods. 2 zákona č. 150/2019 Z. z. vyplývajú povinnosti odstraňovania invázných druhov vlastníkom, správcom, resp. užívateľom pozemkov. Správcom kontrolovaných parciel sú podľa LV č. 542 LESY SR, š. p..

Správca je povinný starať sa o pozemok tak, aby sa v prvom rade zamedzilo šíreniu invázných druhov. V prípade, že sa už na pozemkoch invázne druhy vyskytnú, musia sa zlikvidovať v zmysle vyhlášky č. 450/2019 Z. z.. Invázne druhy sa najlepšie odstraňujú v počiatočnom štádiu ich výskytu, keď je ich odstránenie časovo a finančne najefektívnejšie.

Druhá veta § 3 ods. 2 zákona č. 150/2019 Z. z. sa týka lesných pozemkov. Kontrolovaná parcela je lesným pozemkom. A teda povinnosti podľa prvej vety § 3 ods. 2 zákona č. 150/2019 Z. z. plní obhospodarovateľ lesa – OZ Smolenice.

LESY SR, š. p., OZ Smolenice vedú predmetné parcely ako produktovod E45. Inšpekcia však dodáva, že invázne druhy nepoznajú hranice územného členenia ani iného delenia. Invázne druhy už v ich počiatočnom štádiu formujú dominantné porasty, doslova vytvárajú monocenózy a potláčajú našu pôvodnú vegetáciu, čo je obzvlášť nežiaduce v chránených územiach.

V stále platnom PSL nie je zmienka o tom, že OZ Smolenice má likvidovať invázne druhy z kontrolovanej lokality, ale § 3 ods. 2 zákona č. 150/2019 Z. z. jasne ukladá povinnosť odstraňovania invázných druhov aj LESOM SR, š. p.: „...povinnosti podľa prvej vety plní obhospodarovateľ lesa pri činnostiach vykonávaných v rámci bežného hospodárenia v lesoch...“

LESY SR, š. p. majú povinnosť odstraňovania invázných druhov, a túto povinnosť si majú LESY SR, š. p. plniť aj počas iných činností v rámci bežného obhospodarovania lesa.

V § 3 ods. 2 zákona č. 150/2019 Z. z. nie je napísané, že povinnosti plní obhospodarovateľ podľa plánu hospodárenia v zmysle PSL.“

V odôvodnení napadnutého rozhodnutia je uvedené aj zohľadnenie uvedených skutočností vo výške pokuty, ktorá je stanovená na dolnej hranici zákonného rozpätia, cit.:

„Protiprávne konanie právnickej osoby možno podľa § 21 ods. 3 zákona č. 150/2019 Z. z. postihnúť uložením pokuty až do výšky 15 000 eur. Inšpekcia zhodnotila všetky dôkazy zistené počas výkonu štátneho dozoru ako aj závažnosť a rozsah protiprávneho konania a okolnosti, ktoré viedli k protiprávnemu konaniu a zohľadnila ich vo výške pokuty. Výška pokuty ukladanej vo výroku tohto rozhodnutia zodpovedá závažnosti a rozsahu protiprávneho konania.“

V napadnutom rozhodnutí prvostupňový správny orgán uviedol príslušnú právnu argumentáciu a vysporiadal sa so všetkými vyjadreniami účastníka konania, vrátane skutočností, že účastník konania má snahu v budúcnosti odstraňovať z kontrolovanej lokality invázne nepôvodné druhy postupom podľa vyhlášky.

- K námietke účastníka konania, že prvostupňový správny orgán nespochybniteľne deklaroval, že kontrolované parcely sú lesným pozemkom:

Odvolací orgán ani prvostupňový správny orgán nespochybnuje skutočnosť, že kontrolovaná parcela je lesným pozemkom a odvolací orgán aj prvostupňový správny orgán súhlasí s účastníkom konania, že v prípade lesných pozemkov povinnosť odstraňovať invázne nepôvodné druhy uvedené v národnom zozname alebo v zozname Európskej únie a starať sa o pozemok tak, aby sa zamedzilo ich šíreniu, plní obhospodarovateľ lesa pri činnostiach vykonávaných v rámci bežného hospodárenia v lesoch a pri činnostiach vykonávaných v rámci plnenia opatrení určených akčným plánom. Kontrolované parcely sú podľa listu vlastníctva pozemkom umiestneným mimo zastavaného územia obce využívaným ako pozemok s lesným porastom; druh pozemku lesný pozemok, s druhom chránenej nehnuteľnosti Chránené vtáčie územie a Chránená vodohospodárska oblasť. Vlastníkom kontrolovaných parciel je Slovenská republika a správcom je účastník konania, tituly nadobudnutia postupne od roku 1994 do roku 2009.

- K námietke účastníka konania, že v PSL nebola uvedená žiadna povinnosť na vykonanie akýchkoľvek opatrení na kontrolovaných parcelách v rámci ktorých by bolo možné zákonným spôsobom vymáhať odstránenie invázneho druhu a odkazuje na ustanovenie § 40 zákona o lesoch a uvádza, že PSL je jediný zákonný dokument na základe ktorého môže odborný lesný hospodár vykonávať akúkoľvek činnosť:

Odvolací orgán tu odkazuje na ustanovenie § 40 ods. 1 zákona o lesoch, podľa ktorého je PSL nástrojom štátu na zabezpečenie trvalo udržateľného hospodárenia v lesoch; nie je nástrojom na usporiadanie vlastníctva k pozemkom ani určenie obhospodarovateľov lesa.

Podľa odseku 2 tohto ustanovenia súčasťami programu starostlivosti vyhotoveného pre lesný celok sú najmä

a) všeobecná časť,

- b) opis porastov,
- c) plán hospodárskych opatrení,
- d) plochová tabuľka,
- e) prehľadové tabuľky,
- f) obrysová a porastová mapa.

Podľa odseku 3 tohto ustanovenia súčasťou programu starostlivosti môže byť aj

- a) ťažbová mapa,
- b) evidenčná časť programu starostlivosti,
- c) prieskum a plán lesnej dopravnej siete,
- d) prieskum a plán zahrádzania bystrín v lesoch,
- e) plán lesníckotechnických meliorácií,
- f) ekonomický prieskum vrátane vyčíslenia dosahov osobitného režimu hospodárenia,
- g) ocenenie lesného majetku; podľa požiadaviek môže zahŕňať určenie všeobecnej a spoločenskej hodnoty vrátane hodnoty efektov mimoprodukčných funkcií lesa.

Z citovaného ustanovenia zákona o lesoch vyplýva, že PSL je nástrojom štátu na zabezpečenie trvalo udržateľného hospodárenia v lesoch, nie je nástrojom na trvalú ochranu chránenej krajiny v zmysle legislatívy regulujúcej ochranu životného prostredia. Je to zrejme aj z príkladmo uvedených súčastí PSL. Preto nie je možné súhlasiť ani s tým, že PSL je jediný zákonný dokument na základe ktorého môže odborný lesný hospodár vykonávať akúkoľvek činnosť. Zákon je všeobecne záväzný právny predpis, ktorý stanovuje práva a povinnosti a je záväzný pre všetkých, ktorých sa týka a teda nemôže dôjsť k situácii, že sa v CHKO budú šíriť invázne nepôvodné druhy, pretože žiadna osoba nebude povinná ich odstraňovať a brániť ich šíreniu.

- K námietke účastníka konania, že v napadnutom rozhodnutí prvostupňový správny orgán neuviedol ani žiadnu inú činnosť nevyplývajúcu z PSL, ktorú mal správca zo zákona vykonať a ktorú by zároveň bolo možné považovať za činnosť bežného obhospodarovania, v rámci ktorej by mal správca pozemkov podľa druhej vety ustanovenia § 3 ods. 2 zákona o inváznych druhoch de jure odstrániť invázne druhy a nepreukázal vykonanie akejkoľvek činnosti realizovanej správcom v danej lokalite v minulosti (tj. od nadobudnutia účinnosti zákona o inváznych druhoch), ktorú by bolo možné považovať za bežné obhospodarovanie a v rámci ktorej by si správca nesplnil povinnosť vyplývajúcu z druhej vety ustanovenia § 3 ods. 2 zákona o inváznych druhoch.

Okrem vyššie uvedených ustanovení zákona o inváznych druhoch, odvolací orgán tu odkazuje aj na zákon o lesoch, ktorého účelom je aj ochrana lesov. Konkrétne na ustanovenie § 28 ods. 1 zákona o lesoch, podľa ktorého je obhospodarovateľ lesa povinný vykonávať preventívne opatrenia s cieľom predchádzať poškodeniu lesa a vykonávať ochranné a obranné opatrenia pred škodami spôsobovanými škodlivými činiteľmi, ako aj na ustanovenie § 2 písm. n) zákona o lesoch, podľa ktorého sa na účely tohto zákona rozumie škodlivým činiteľom činiteľ, ktorý môže spôsobiť zníženie odolnosti lesa, jeho ekologickej stability, poškodiť alebo zničiť les alebo jeho časti a člení sa na biotický, abiotický a antropogénny, pričom biotickým je podľa 1. bodu tohto ustanovenia najmä hmyz, zver alebo iný živý organizmus. Invázne nepôvodné druhy rastlín sú živé organizmy. Súčasne odvolací orgán upozorňuje, že výpočet biotických činiteľov je v tomto ustanovení uvedený príkladmo, nie je taxatívny. Invázne nepôvodné druhy rastlín môžu spôsobiť zníženie odolnosti lesa, jeho ekologickej stability, poškodiť alebo zničiť les alebo jeho časti. Nie je najmenší dôvod pre pochybnosť, že invázne nepôvodné druhy rastlín aj živočíchov patria medzi škodlivé biotické činitele a že obhospodarovateľ lesa je povinný vykonávať preventívne, ochranné a obranné opatrenia pred škodami, ktoré spôsobujú.

- K námietke účastníka konania, ktorou vyjadruje svoj názor, že ak by sa správca pozemkov stotožnil s právnym názorom prvostupňového správneho orgánu spôsobom, že povinnosť odstrániť invázny druh je nadradená povinnosti vykonať ju v rámci bežného obhospodarovania išlo by výhradne o vykonanie odstránenia invázneho druhu mimo rámca bežného obhospodarovania, čo považuje za zákonne nekonformný výklad:

Ustanovenie § 3 ods. 2 zákona o inváznych druhoch uvádza, že obhospodarovateľ lesa je povinný za podmienok a spôsobom podľa vyhlášky odstraňovať z pozemku invázne nepôvodné druhy a starať sa o pozemok tak, aby sa zamedzilo ich šíreniu pri činnostiach vykonávaných v rámci bežného hospodárenia v lesoch. Rámec bežného hospodárenia v lesoch upravuje ustanovenie § 2 písm. k) zákona o lesoch, podľa ktorého je bežným hospodárením mimo iné taký spôsob ochrany lesa, ktorý aj bez požiadaviek vyplývajúcich zo zákazov alebo iných podmienok

a obmedzení ustanovených osobitnými predpismi umožňuje trvalo udržateľné hospodárenie v lesoch; zákazy alebo iné podmienky a obmedzenia ustanovené týmito osobitnými predpismi nie sú touto definíciou dotknuté. Odstraňovanie invázných nepôvodných druhov z lesných pozemkov teda obhospodarovateľ lesa vykonáva pri činnostiach vykonávaných v rámci bežného hospodárenia v lesoch podľa vyhlášky.

- K námietke účastníka konania, v ktorej zdôrazňuje, že opakovane požadoval, aby mu prvostupňový správny orgán zdôvodnil kde v PSL, prípadne v ktorej inej zákonnej úprave je uvedená akákoľvek povinnosť bežného obhospodarovania, na základe ktorej by mu vyplývala akákoľvek iná činnosť, v súvislosti s ktorou by mohol a mal odstrániť invázne druhy do termínu štátneho dozoru a upozorňuje, že doteraz mu dôkaz predložený nebol, pričom namiesto predloženia dôkazov sa prvostupňový správny orgán obmedzil na deklaratívne všeobecné konštatovanie o nebezpečenstve invázných druhov a potrebe ich likvidovania; zároveň upozorňuje, že toto konštatovanie nepovažuje za zákonný dôvod vyžadovania povinnosti na ktorú podľa neho nemá prvostupňový správny orgán zákonný dôvod, pričom mu nie je zrejmá správna úvaha, akou sa prvostupňový správny orgán riadil pri vydaní rozhodnutia a ako sa vysporiadal s námietkami účastníka konania v napadnutom konaní:

Ku tejto námietke odvolací orgán explicitne uvádza, že v napadnutom rozhodnutí sa prvostupňový správny orgán s námietkami účastníka konania vysporiadal s každou zvlášť a aj vo vzájomných súvislostiach a uviedol, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov, ako použil správnu úvahu pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodoval, a ako sa vyrovnal s návrhmi a námietkami účastníka konania a s jeho vyjadreniami k podkladom rozhodnutia. Odvolací orgán preskúmal, že vo vyjadrení k podkladom rozhodnutia a k spôsobu ich zistenia účastník konania neuviedol také doplňujúce informácie a ani nepredložil ďalšie dôkazové materiály, ktoré by mali vplyv na zistenie skutkovej podstaty veci. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia explicitne uviedol, cit.:

„LESY SR, š. p. majú povinnosť odstraňovania invázných druhov, a túto povinnosť si majú LESY SR, š. p. plniť aj počas iných činností v rámci bežného obhospodarovania lesa.

V § 3 ods. 2 zákona č. 150/2019 Z. z. nie je napísané, že povinnosti plní obhospodarovateľ podľa plánu hospodárenia v zmysle PSL.“

Okrem toho, že prvostupňový správny orgán nemá povinnosť účastníkovi konania predložiť dôkaz, v ktorej časti PSL je uvedená akákoľvek činnosť, odvolací orgán explicitne uvádza, že prvostupňový správny orgán má povinnosť presadiť odstraňovanie invázných nepôvodných druhov a zabrániť ich šíreniu, pričom prirodzene mimoriadny význam to má v CHKO a ku presadeniu tejto činnosti ho zmocňuje ustanovenie § 3 ods. 2 zákona o invázných druhoch. Absencia PSL nebráni vymáhaniu povinnosti zakotvenej v ustanovení § 3 ods. 2 zákona o invázných druhoch. Vyhláška uvádza, že invázne nepôvodné druhy rastlín je potrebné odstraňovať hneď v počiatočnom štádiu ich výskytu na lokalite.

- K námietke účastníka konania, že doteraz nebol oboznámený ani vyzvaný na vykonanie žiadnych opatrení v rozsahu akčného plánu podľa ustanovenia § 6 ods. 1 zákona o invázných druhoch, čo považuje za efektívnejší a systematickejší nástroj reálnej eradikácie invázných druhov, ako požadovanie činností, ktoré nespádajú do bežného obhospodarovania a navyše pri nákladoch s tým spojených, ktoré pri správe pozemkov cca 800 tis. ha vysoko prevyšujú reálne možnosti účastníka konania:

Odvolací orgán uvádza, že prvostupňový správny orgán účastníkovi konania neuložil pokutu za to, že neplnil povinnosti pri činnostiach vykonávaných v rámci plnenia opatrení určených akčným plánom, ani nenariadil opatrenia vykonávať v rámci plnenia opatrení určených akčným plánom. Odvolací orgán súhlasí s účastníkom konania, že akčný plán je efektívnejší a systematickejší nástroj reálnej eradikácie invázných druhov. Nepochybne, horizontálne opatrenia v akčnom pláne predstavujú široko postavené opatrenia (napr. celoštátny monitoring), ktoré nie sú viazané na konkrétny invázny nepôvodný druh, prienikovú cestu alebo jeden pozemok. Akčné plány sú dôležitým predpokladom tak pre manažment prienikových ciest, ako aj pre manažmentové opatrenia zamerané na široko rozšírené druhy. Pre zabezpečenie eradikácie ako aj prevencie pred zavlečením, včasnou detekciou, zapojením sa do varovného systému a včasného a úplného zlikvidovania všetkých invázných nepôvodných druhov je nevyhnutná aj spolupráca s viacerými susediacimi vlastníkami pozemkov. Keď bude akčný plán schválený vládou SR, potom bude orgán presadzovania práva implementovať aj opatrenia uvedené, prípadne plánované presadiť prostredníctvom akčného plánu. V napadnutom rozhodnutí však uvádza iba povinnosti, explicitne uvedené v zákone o invázných druhoch.

- K námietke účastníka konania, že v rámci dokazovania prvostupňový správny orgán nepredložil žiadny dôkaz ani o existencii akčného plánu a nebolo mu preukázané, v akom rozsahu bolo zabezpečené financovanie vykonania opatrení akčného plánu na lesných pozemkoch podľa ustanovenia § 6 ods. 4 zákona o invázných druhoch:

Slovenská republika ako členský štát Európskej únie je povinná zavádzať súbor opatrení, ktorým sa zabráni prieniku invázných druhov z krajín mimo Európskej únie na naše územie a zároveň zamedziť ďalšiemu šíreniu invázných druhov, ktoré sú už na našom území prítomné. Tieto povinnosti vychádzajú z Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady EÚ č. 1143/2014 o prevencii a manažmente introdukcie a šírenia invázných nepôvodných druhov. Jednou z povinností vyplývajúcou z tohto nariadenia je aj vypracovanie akčných plánov zameraných na prienikové cesty invázných nepôvodných druhov. V legislatívnom procese, č. LP/2021/788, je akčný plán na riešenie problematiky prienikových ciest neúmyselnej introdukcie a neúmyselného šírenia invázných nepôvodných druhov na územie SR a na územie EÚ cez územie SR. Odvolací orgán však opätovne aj v tejto súvislosti zdôrazňuje, že predmetom napadnutého konania a rozhodnutia nie sú povinnosti účastníka konania uložené akčným plánom. Obsahom napadnutého konania ani napadnutého rozhodnutia nie sú invázne nepôvodné druhy, ktoré k nám prenikli doposiaľ iba v malých populáciách, majú obmedzené rozšírenie, alebo s ich výskytom na Slovensku sa počíta v priebehu najbližších rokov. Napadnuté rozhodnutie je zamerané na odstránenie a zabránenie šírenia pohánkovca, ktorý na Slovensku patrí medzi široko rozšírené invázne nepôvodné druhy.

- K námietke účastníka konania, že svoj prístup k riešeniu vzniknutej problematiky konzultoval aj so svojim zriaďovateľom, Ministerstvom pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, ktorý sa priamo s Ministerstvom životného prostredia SR podieľal na finálnej verzii znenia ustanovenia § 3 ods. 2 zákona o invázných druhoch a zriaďovateľ mu potvrdil, že znenie ustanovenia § 3 zákona o invázných druhoch si účastník konania vykladá správne a prvostupňový správny orgán od neho vyžaduje v tomto prípade plnenie povinností bez opory v platnej legislatíve:

Odvolací orgán uvádza, že účastník konania sa neodvoláva na právne záväzný výklad zákona o invázných druhoch a súčasne upozorňuje, že rovnako ako jeho zriaďovateľ, aj odvolací orgán účastníkovi konania potvrdzuje, že znenie ustanovenia § 3 ods. 2 zákona o invázných druhoch si vykladá správne. Nevznikla mu žiadna povinnosť vyplývajúca z akčného plánu podľa ustanovenia § 6 ods. 4 zákona o invázných druhoch. Žiadna takáto povinnosť však nie je ani predmetom napadnutého konania a rozhodnutia.

- K námietke účastníka konania, v ktorej predkladá svoj názor, že prvostupňový správny orgán mu vo svojom rozhodnutí nepredložil zákonné dôkazy zmocňujúce ho podľa čl. 2 ods. 2 a 3 Ústavy SR, podľa ustanovenia § 3 ods. 1 a 4 správneho poriadku na vymáhanie povinnosti a uloženie sankcie za porušenie zákona, prípadne ukladanie opatrení:

V zmysle čl. 2 ods. 2 Ústavy SR štátny orgán môže konať iba v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon a v zmysle ods. 3 tohto článku účastníka konania nemožno nútiť, aby konal niečo, čo zákon neukladá.

K rozsahu, ktorý ustanovuje zákon, odvolací orgán uvádza, že prvostupňový správny orgán je príslušným orgánom štátnej správy vo veciach v oblasti prevencie a manažmentu introdukcie a šírenia invázných nepôvodných druhov podľa ustanovenia § 9 a § 10 ods. 2 a ods. 5 zákona č. 525/2003 Z. z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a podľa ustanovenia § 7 ods. 1 písm. b) a ustanovenia § 9 písm. c) a písm. d) zákona o invázných druhoch a v napadnutom konaní a rozhodnutí rozhoduje o povinnosti, ktorú zákon účastníkovi konania ukladá v ustanovení § 3 ods. 2 zákona o invázných druhoch. K spôsobu, ktorý ustanovuje zákon, odvolací orgán uvádza, že prvostupňový správny orgán postupoval podľa správneho poriadku v zmysle ustanovenia § 22 ods. 1 zákona o invázných druhoch. K ustanoveniu § 3 ods. 1 a 4 správneho poriadku odvolací orgán upozorňuje, že toto ustanovenie správneho poriadku ho zaväzuje dôsledne vyžadovať od účastníka konania plnenie jeho povinností a použiť najvhodnejšie prostriedky, ktoré vedú k správne vybaveniu veci.

Podľa ustanovenia § 21 ods. 1 písm. b) zákona o invázných druhoch sa iného správneho deliktu dopustí fyzická osoba – podnikateľ alebo právnická osoba, ak nesplní povinnosť podľa ustanovenia § 3 ods. 1 až 4 zákona o invázných druhoch. Podľa ustanovenia § 3 ods. 2 zákona o invázných druhoch je účastník konania povinný za podmienok a spôsobom, ktoré ustanovuje vyhláška odstraňovať zo svojho pozemku invázne nepôvodné druhy uvedené v národnom zozname (alebo v zozname Európskej únie) a starať sa o pozemok tak, aby sa zamedzilo ich šíreniu. Vykonaným štátnym dozorom aj následným konaním prvostupňového správneho orgánu bolo preukázané, že účastník konania túto zákonnú povinnosť neplnil, preto bola naplnená skutková podstata iného správneho deliktu a teda dôvod na uloženie pokuty.

- K námietke účastníka konania, v ktorej vyjadruje svoj názor, že má za to, že prvostupňový správny orgán napadnutým rozhodnutím porušil zákon a prekročil svoje právomoci, rozhodnutie založil na nedostatočne zistenom skutkovom stave, ale najmä na nesprávnom právnom posúdení, nakoľko pri rozhodovaní aplikoval nesprávne ustanovenia právnych predpisov vo vzťahu k účastníkovi konania, ako špecifickému subjektu. Poukazuje tiež, že napadnuté rozhodnutie trpí aj vadou nepreskúmateľnosti, nakoľko nie je vôbec zrejماً správna úvaha, akou sa SIŽP riadil pri vydaní rozhodnutia, ako sa vysporiadal s námietkami účastníka konania predloženými v konaní.

Odvolačný orgán nezistil žiaden dôvod, ktorý by zakladal domnienku, že účastník konania je špecifickým subjektom, na ktorý by sa nevzťahovalo ustanovenie § 3 ods. 2 zákona o inváziách druhov. Podľa ustanovenia § 4a ods. 1 písm. c) zákona o lesoch je obhospodarovateľom lesa vlastníkom alebo správcom, ak ide o porast, ku ktorému nebol zaevidovaný obhospodarovateľ lesa. Orgán štátnej správy lesného hospodárstva nezapísal do evidencie lesných pozemkov iného obhospodarovateľa lesa pre kontrolované parcely a v registri obhospodarovateľov lesa zverejnenom na Ústrednom portáli verejnej správy: Register obhospodarovateľov lesa (Obh) - Datasety -data.gov.sk odvolačný orgán overil, že účastník konania patrí medzi obhospodarovateľov lesa a teda nenašiel žiaden dôvod pre pochybnosť, že by povinnosti uložené ustanovením § 3 ods. 2 zákona o inváziách druhov nemal plniť účastník konania. Účastník konania je nespochybniteľne správcom aj obhospodarovateľom kontrolovaných parciel. V napadnutom rozhodnutí sa prvostupňový správny orgán s námietkami účastníka konania vysporiadal s každou zvlášť a aj vo vzájomných súvislostiach. Vo vyjadrení k podkladom rozhodnutia a k spôsobu ich zistenia účastník konania neuviedol také doplňujúce informácie a ani nepredložil ďalšie dôkazové materiály, ktoré by mali vplyv na zistenie skutkovej podstaty veci. Na rozhodnutí prvostupňového správneho orgánu uložiť účastníkovi konania pokutu vo výške 200 eur, sa prejavuje ako poľahčujúca okolnosť záujem účastníka konania odstraňovať invázne nepôvodné druhy a jeho súčinnosť, ktorú poskytoval počas správneho konania aj konania, ktoré mu predchádzalo. Výšku pokuty prvostupňový správny orgán uložil na dolnej hranici zákonnej sadzby, pretože za iný správny delikt podľa ustanovenia § 21 ods. 1 písm. b) zákona o inváziách druhov môže byť uložená pokuta do 15 000 eur.

3. Záver odvolacieho orgánu ku vecnej a procesnej stránke správneho konania a konania, ktoré mu predchádzalo:

Po dôkladnom preskúmaní všetkých podkladových materiálov, ktoré sú súčasťou predložených administratívnych spisov, odvolačný orgán konštatuje, že skutkový stav bol dostatočne zistený, bol preukázaný správnym úradným postupom a pokuta bola uložená zákonným rozhodnutím. V napadnutom rozhodnutí je uvedené a nespochybnené, že v lokalite, kde platí 4. stupeň ochrany a ktorej správcom aj obhospodarovateľom je účastník konania, bol štátnym dozorom zistený výskyt väčšieho počtu invázií nepôvodných druhov drevín.

Premisou, východiskovou časťou úsudku, je ustanovenie § 3 ods. 2 zákona o inváziách druhov, ktoré stanovuje povinnosť odstraňovať invázne nepôvodné druhy a starať sa o pozemok tak, aby sa zamedzilo ich šíreniu. Že je to racionálne a spravodlivé možno usudzovať z účelu zákona o inváziách druhov, ktorým je ustanoviť pravidlá pre prevenciu, zmiernenie a minimalizáciu nepriaznivých vplyvov introdukcie a šírenia invázií nepôvodných druhov na biodiverzitu a súvisiace ekosystémové služby, ako aj na ľudské zdravie, bezpečnosť a na hospodárstvo. Aj pri činnostiach vykonávaných v rámci bežného hospodárenia v lesoch je účastník konania povinný, a to aj z lesného pozemku, odstraňovať invázne nepôvodné druhy a starať sa o pozemok tak, aby sa zamedzilo ich šíreniu. Predpisuje mu to nielen zákon o inváziách druhov, ale aj zákon o lesoch. Bežným hospodárením v lesoch je okrem iného aj ochrana lesa pred biotickými škodlivými činiteľmi a teda aj pred invázií nepôvodnými druhmi, pretože môžu spôsobiť zníženie odolnosti lesa, jeho ekologickej stability, poškodiť alebo zničiť les alebo jeho časti. Invázne druhy rastlín majú vďaka svojim vlastnostiam vysokú konkurenčnú schopnosť voči ostatným druhom rastlín a úspešne potláčajú ich rast. Súčasne, majú veľmi málo prirodzených nepriateľov (parazitov, chorôb). Preto na ich odstránenie je potrebný cielený ľudský zásah. Účastníkovi konania bolo známe, že v lokalite sa nachádzajú invázne druhy aj zo žiadosti, ktorú predložil Inšpekcii pri kontrole, ktorou ho ŠOP SR požiadala o súhlas na vstup na pozemky. Kladným vybavením tejto žiadosti neprestal byť zodpovednou osobou podľa ustanovenia § 3 ods. 2 zákona o inváziách druhov. Ako uvádza v napadnutom rozhodnutí aj prvostupňový správny orgán, povolenie správcu vstupu na pozemky nenahrádza zmluvu o zabezpečenie starostlivosti o pozemky v súvislosti s invázií druhmi a nezbavuje správcu zodpovednosti za odstraňovanie invázií druhov.

V napadnutom rozhodnutí prvostupňový správny orgán uviedol príslušnú právnu argumentáciu a vysporiadal sa so všetkými vyjadreniami účastníka konania, vrátane skutočnosti, že účastník konania má snahu odstraňovať z kontrolovanej lokality invázne druhy postupom podľa vyhlášky. Presvedčivo a správne uviedol dôkazy aj

ich vyhodnotil a svoje rozhodnutie náležite odôvodnil, pritom starostlivo prihliadal na všetko, čo vyšlo počas konania najavo, vrátane toho, čo v konaní, aj v konaní, ktoré predchádzalo správne konaniu uviedol účastník konania. Skutočnosti, ktoré vyšli v konaní najavo náležitým spôsobom zhodnotil v celom súhrne posudzovaných skutočností. Z odôvodnenia vyplýva vzťah medzi skutkovým zistením a úvahami pri hodnotení dôkazov a právnymi závermi. Premisy zvolené v rozhodnutí, ako aj závery, ku ktorým na základe týchto premís prvostupňový správny orgán dospel, sú racionálne, spravodlivé a presvedčivé, odôvodnenie obsahuje dostatok dôvodov a ich uvedenie je zrozumiteľné. Odôvodnenie je formulované spôsobom, ktorý zodpovedá pravidlám logického, jasného vyjadrovania, spĺňa gramatické, lexikálne aj štylistické hľadiská. Účastník konania nevyvrátil a ani nespochybnil štátnym dozorom zistené porušenie zákona o inváziách druhov. Naopak vo svojom odvolaní uvádza skutočnosti, ktorými potvrdzuje zistenia Inšpekcie a jej záver, že účastník konania si neplnil povinnosti odstraňovania invázií druhov nepôvodných druhov. Účastník konania nespochybňoval zistenie výskytu invázií druhov nepôvodných druhov na kontrolovanej parcele, avšak odmieta svoju zodpovednosť za tento stav.

Tým, že účastník konania nepostupoval v súlade so zákonom o inváziách druhov, naplnil všetky znaky skutkovej podstaty iného správneho deliktu podľa ustanovenia § 21 ods. 1 písm. b) zákona o inváziách druhov. Podľa ustanovenia § 21 ods. 3 zákona o inváziách druhov za takýto iný správny delikt správny orgán môže uložiť pokutu do 15 000 eur.

Odvolací orgán konštatuje, že prvostupňový správny orgán určil výšku pokuty za zistené porušenie zákona o inváziách druhov v celkovej výške 200 eur zo zákonom stanoveného rozpätia pri jeho dolnej hranici, pričom jej výšku náležite a dostatočne odôvodnil. Prvostupňový správny orgán pri ukladaní pokuty prihliadal najmä na závažnosť, rozsah a čas trvania protiprávneho konania. Zároveň vzal do úvahy skutočnosť, že invázie nepôvodných druhov už boli odstránené a účastník konania podnikol kroky smerujúce k tomu, aby sa kontrolou zistený nedostatok v budúcnosti už neopakoval a to tým, že prejavil ochotu odstraňovať invázie druhov a poskytovať potrebnú súčinnosť ŠOP SR. Prihliadol aj na to, že účastník konania aj počas výkonu štátneho dozoru poskytol potrebnú súčinnosť.

Odvolací orgán za prítiažujúcu okolnosť, ktorú prvostupňový správny orgán vo svojej úvahe o výške pokuty nezohľadnil, považuje skutočnosť, že

- a) účastník konania je štátnym podnikom, ktorý je aj v zmysle ustanovenia § 11 ods. 1 zákona č. 111/1990 Zb. o štátnom podniku v znení neskorších predpisov povinný pri svojej hospodárskej a sociálnej činnosti čo najúčinnejšie chrániť životné a prírodné prostredie pred škodlivými vplyvmi, ktoré jeho činnosť vyvoláva a
- b) napadnuté konanie nie je v roku 2021 jediným konaním Slovenskej inšpekcie životného prostredia s účastníkom konania o porušení environmentálnej legislatívy v chránenej oblasti. Dňa 09.07.2021 nadobudlo právoplatnosť rozhodnutie, ktorým bola účastníkovi konania uložená pokuta za porušenie zákona o ochrane prírody a krajiny v Chránenom vtáčom území Malé Karpaty a dňa 06.09.2021 nadobudlo právoplatnosť rozhodnutie za porušenie zákona o ochrane prírody a krajiny na lesnom pozemku, ktorý je súčasťou B zóny Chránenej krajinskej oblasti Horná Orava, kde platí štvrtý stupeň ochrany.

Odvolací orgán sa aj s týmto zohľadnením stotožňuje s uloženou výškou pokuty a považuje ju za primeranú a dostatočnú a zodpovedajúcu zistenému protiprávne mu stavu a charakteru porušenia zákona. Prvostupňový správny orgán pri jej určení plne rešpektoval subjektívne práva účastníka konania a jeho práva na spravodlivý proces, nakoľko spoľahlivo zistil skutkový stav veci, postupoval v zmysle zásad riadneho zistenia materiálnej pravdy, keď svoje rozhodnutie založil na zhodnotení všetkých dôkazov jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach.

Závažnosť porušenia zákona o inváziách druhov spočíva v tom, že šírenie invázií druhov nepôvodných druhov patrí k najväznejším problémom v súčasnej ochrane biodiverzity. Invázie druhov nielen potláčajú druhovú rozmanitosť, ale menia fungovanie ekosystémov, znižujú ich kapacitu poskytovať ekosystémové služby a doterajšie skúsenosti s týmito druhmi preukazujú, že tie, ktoré sa rozšírili, veľmi dlho odolávajú najrôznejším, aj veľmi nákladným a vytrvalým metódam odstraňovania. Podľa súčasnej Stratégie EÚ v oblasti biodiverzity invázie nepôvodných druhov spôsobujú nielen veľké škody prírode a ekonomike, ale mnohé invázie nepôvodných druhov uľahčujú aj vypuknutie nákaz a šírenie infekčných chorôb, ktoré predstavujú hrozbu pre ľudí a voľne žijúce živočíchy a rastliny a bez účinných kontrolných opatrení sa bude miera invázie a s ňou spojené riziká pre našu prírodu a ekonomiku ešte viac zvyšovať. V záverečnej správe, ktorú v marci 2019 zverejnil Najvyšší kontrolný úrad SR z kontrolnej akcie zameranej na oblasť politiky lesného hospodárstva a nakladania s majetkom v štátnych podnikoch, ktorú vykonal v roku 2018 v rezorte pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR sa uvádza, že v rámci štátnych podnikov zahrňujúcich aj LESY SR „boli najzávažnejšími zistenia, ktoré súviseli s porušením zákona o štátnom podniku, najmä s nehospodárnosťou pri nakladaní s majetkom v správe podniku, nevykonávaním povinností s odbornou starostlivosťou a v súlade so záujmami štátnych podnikov.“ Zdroj:

Podľa ustanovenia § 1 ods. 2 zákona o inváznych druhoch účelom tohto zákona je ustanoviť pravidlá pre prevenciu, zmiernenie a minimalizáciu nepriaznivých vplyvov introdukcie a šírenia inváznych nepôvodných druhov na biodiverzitu a súvisiace ekosystémové služby, ako aj na ľudské zdravie, bezpečnosť a na hospodárstvo. Účastník konania, ktorý je významným štátnym podnikom, citeľne sa podieľa aj na tvorbe a ochrane životného prostredia má byť a nepochybne aj chce byť príkladom a šíriteľom správnych postupov pri všetkých svojich činnostiach. A rovnako aj v prípade pochybenia, ktoré sa môže stať z akéhokoľvek dôvodu, je potrebné závažnosť tohto pochybenia vyjadriť aj formou primeranej výšky sankcie, ktorá je jedným z účinných nástrojov dôslednej všeobecnej prevencie podobných prípadov v Slovenskej republike, s cieľom zabrániť znečisteniu chránených území a prispieť k minimalizácii nepriaznivých vplyvov introdukcie a šírenia inváznych nepôvodných druhov na ľudské zdravie, bezpečnosť a na hospodárstvo.

Sankcia za správny delikt má plniť funkciu výchovnú a preventívnu, a súčasne aj represívnu. Preto je žiadúce, aby bola citeľná aj v majetkovej sfére páchatel'a správneho deliktu. Sankcia za správny delikt ako taká nie je sama o sebe účelom správneho trestania. Ukladaním správnych sankcií sa v podmienkach právneho štátu súčasne ako cieľ sleduje všeobecná a aj individuálna prevencia. Pokuta musí spĺňať nielen požiadavku represie, ale aj preventívny účel s prognózou budúceho pozitívneho správania dotknutého subjektu a má za cieľ pôsobiť výchovne na budúce konanie účastníka konania.

Odvolačný orgán uvádza, že každý právny poriadok obsahuje zákonné ustanovenia, ktoré upravujú situácie v súvislosti s nedobrovoľným plnením povinností subjektu, ktoré mu vyplývajú zo zákonnej úpravy v príslušnej oblasti. Takýmto neplnením si zákonných povinností subjektu dochádza k protiprávnemu konaniu, a to z rôznych dôvodov, napr. z neznalosti svojich práv a povinností, nedbanlivostným alebo úmyselným porušením práv a právom chránených záujmov a preto v systéme verejnej správy má svoje opodstatnenie aj právna zodpovednosť fyzických alebo právnických osôb.

U právnických osôb sa zodpovednosť za správne delikty zakladá zásadne bez ohľadu na zavinenie. Cieľom vyvodzovania administratívno-právnej zodpovednosti je zabezpečiť bezporuchovú správu verejných vecí. Správny orgán zabezpečuje zisťovanie skutkových okolností z úradnej povinnosti a postupuje v súlade so správnym poriadkom. Takéto protiprávne správanie subjektu podľa predpisov správneho práva spočíva v porušovaní zákonom chráneného verejného záujmu a jeho právnym dôsledkom je oslabenie ochrany verejného záujmu, a to v tomto prípade konkrétne ochrany životného prostredia. Nakoľko je daný správny delikt obsiahnutý v zákonnej úprave a je postihnuteľný sankciou, zákonodarca počíta s určitou mierou nebezpečnosti konania a zákonnou úpravou sa mu snaží zamedziť. Na druhej strane zákon ukladá správnomu orgánu povinnosti na úseku ochrany životného prostredia, ktorými sa má zamedzovať takému konaniu, ktoré ohrozuje všeobecný záujem, konkrétne na úseku ochrany životného prostredia.

Pre zabezpečenie splnenia účelu zákona o inváznych druhoch vzhľadom na vyššie uvedené dôvody a po dôkladnom preskúmaní napadnutého rozhodnutia o pokute, ako aj z hľadiska interpretačných pravidiel základných zásad, ktorými sa riadi celé správne konanie (ustanovenie § 3 správneho poriadku) odvolací orgán rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovvej časti tohto rozhodnutia.

Poučenie

Toto rozhodnutie je v inštančnom poradí konečné a podľa ustanovenia § 59 ods. 4 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov nie je možné sa proti nemu odvolať. Právoplatné rozhodnutie odvolacieho orgánu môže byť preskúmané súdom.

RNDr. Tatiana Horecká, PhD.
hlavná inšpektorka

Doručuje sa

LESY SR š.p. B. Bystrica, Námestie SNP 8, 97566 Banská Bystrica, Slovenská republika

SIŽP - Inšpektorát životného prostredia Bratislava, Jeséniova 17, 83101 Bratislava, Slovenská republika

Na vedomie

Ministerstvo životného prostredia SR, sekcia ochrany prírody, biodiverzity a krajiny, odbor ochrany biodiverzity a krajiny, Námestie L. Štúra 1, 812 35 Bratislava, Slovenská republika